

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 183/2018-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 2. mája 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], toho času v Ústave na výkon väzby Košice, zastúpeného spoločnosťou BENČÍK & PARTNERS ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA, s. r. o., Františkánske námestie 4, Prešov, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Patrik Benčík, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Tost 1/2018 z 18. januára 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. marca 2018 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], toho času v Ústave na výkon väzby Košice (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného spoločnosťou

BENČÍK & PARTNERS ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA, s. r. o., Františkánske námestie 4, Prešov, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Patrik Benčík, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Tost 1/2018 z 18. januára 2018 (ďalej len „namietané uznesenie“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že proti sťažovateľovi je vedené väzobné trestné stíhanie pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) a iných, pričom sťažovateľ bol do väzby vzatý uznesením Špecializovaného trestného súdu, pracoviska Banská Bystrica (ďalej len „špecializovaný trestný súd“) sp. zn. 4 Tp 26/2017 z 15. októbra 2017 z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“). Sťažovateľ adresoval 21. decembra 2017 špecializovanému trestnému súdu žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu a súčasne podľa § 80 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku navrhol nahradiť jeho väzbu zárukou dôveryhodnej osoby. Špecializovaný trestný súd uznesením sp. zn. 4 Tp 26/2017 z 3. januára 2018 rozhodol o jeho prepustení z väzby na slobodu „z dôvodu, že o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu o vznesení obvinenia zo dňa 13.10.2017 nebolo rozhodnuté v čase rozhodovania Špecializovaného trestného súdu“. Prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátor“) napadol sťažnosťou prvostupňové rozhodnutie špecializovaného trestného súdu, pričom najvyšší súd o tejto sťažnosti rozhodol namietaným uznesením, ktorým rozhodnutie špecializovaného trestného súdu o prepustení sťažovateľa z väzby na slobodu zrušil, žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby zamietol a jeho väzbu nenahradil ponúknutou zárukou dôveryhodnej osoby.

3. Sťažovateľ v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu argumentuje, že namietaným uznesením najvyššieho súdu boli porušené jeho základné práva podľa čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy a jeho právo zaručené čl. 5 ods. 4 dohovoru. V prvom rade namieta, že konanie o jeho žiadosti o prepustenie z väzby nezodpovedalo požiadavke

urýchleného rozhodovania väzobných vecí, keďže podľa jeho vyjadrenia od podania žiadosti o prepustenie z väzby do dňa doručenia namietaného uznesenia sťažovateľovi uplynula lehota až štyridsaťjeden dní. Sťažovateľ ďalej dôvodí, že sa podľa jeho názoru najvyšší súd v namietanom uznesení náležitým spôsobom nevysporiadal s jeho relevantnými námietkami proti zotrvaní jeho osoby vo väzbe, ktoré prezentoval v podanej žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu. Takisto predostiera tvrdenie, že mu bolo zo strany orgánov činných v trestnom konaní bez relevantných dôvodov znemožnené nahliadnuť do podstatných častí spisového materiálu, pričom najvyšší súd sa s jeho námietkou nijako nevysporiadal. Sťažovateľ súčasne dodáva, že dôvodom nezákonnosti jeho väzby je aj skutočnosť, na ktorú poukázal vo svojom rozhodnutí samotný špecializovaný trestný súd, a síce, že *„prokurátor rozhodol o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu o vznesení obvinenia až 05.01.2018 (t.j. až po takmer 3 mesiacoch od jej podania)“*.

4. Na základe všetkých uvedených skutočností sťažovateľ žiada, aby ústavný súd v jeho veci rozhodol nálezom, ktorým by vyslovil porušenie jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 2 ústavy, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy a jeho práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru namietaným uznesením najvyššieho súdu, označené rozhodnutie zrušil a vrátil vec najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a priznal mu tiež primerané finančné zadost'učinenie v sume 10 000 €.

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom

súde“) sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti účastníkov konania.

7. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti predostrel námietku porušenia jeho základných práv zaručených čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 3 ústavy a jeho práva zaručeného čl. 5 ods. 4 dohovoru, ktoré mali byť podľa jeho názoru porušené v rámci väzobného rozhodovania najvyššieho súdu o jeho žiadosti o prepustenie z väzby v druhom stupni.

8. V zmysle judikatúry ústavného súdu za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mal preskúmať po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02, I. ÚS 56/03).

9. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namieta porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu právo na osobnú slobodu je garantované čl. 17 ods. 1, ods. 2 a 5 ústavy a je v ňom obsiahnuté aj právo obvineného iniciovať konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho väzby a nariadil prepustenie obvineného, ak je väzba nezákonná, ako aj jeho právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie sa môže v zákonom určených prípadoch podmieniť zárukou. Obsah označeného ustanovenia ústavy korešponduje právam vyplývajúcim z čl. 5 dohovoru (napr. III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05, III. ÚS 424/08). Pokiaľ ide o vzťah ustanovenia čl. 46 ods. 1 a ustanovení čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy týkajúcich sa špecificky základného práva na osobnú slobodu, ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej konštatoval, že čl. 17 ústavy zahŕňa základné hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na jej súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. Táto súdna ochrana zahŕňa základné procesné garancie spravodlivého súdneho konania s prihliadnutím na povahu a účel konania o väzbe (čo platí aj vo vzťahu k uvedenému čl. 5 ods. 4 dohovoru), a preto sú na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe aplikovateľné špeciálne ustanovenia čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy o osobnej slobode, a nie všeobecné ustanovenie čl. 46 ods. 1 ústavy (analogicky napr. III. ÚS 68/08, III. ÚS 383/09). Na základe uvedených skutočností ústavný súd v tejto časti sťažnosť

sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným uznesením najvyššieho súdu v konaní o väzbe a obsahom čl. 46 ods. 1 ústavy.

10. Z obsahu sťažnosti a jej príloh ústavný súd zistil, že proti sťažovateľovi je vedené väzobné trestné stíhanie pre zločiny založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona, skrátene dane a poisteného podľa § 276 ods. 1, ods. 2 písm. c) a ods. 4 Trestného zákona a legalizácie príjmov z trestnej činnosti podľa § 233 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. b), ods. 3 písm. c) a ods. 4 písm. a) a c) Trestného zákona. Sťažovateľ s ostatnými spoluobvinenými bol vzatý do väzby uznesením špecializovaného trestného súdu z 15. októbra 2017 z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Prostredníctvom svojho obhajcu doručil 21. decembra 2017 špecializovanému trestnému súdu žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu. Uznesením z 3. januára 2018 špecializovaný trestný súd rozhodol o jeho prepustení z väzby na slobodu bez skúmania existencie väzobných dôvodov s odôvodnením, že do dňa rozhodovania špecializovaného trestného súdu nebolo rozhodnuté o jeho sťažnosti podanej proti uzneseniu o vznesení obvinenia. Na základe sťažnosti prokurátora podanej proti uvedenému rozhodnutiu rozhodol najvyšší súd namietaným uznesením o zrušení príslušného výroku prvostupňového rozhodnutia týkajúceho sa sťažovateľa, o zamietnutí jeho žiadosti o prepustenie z väzby, o nenahradení jeho väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka a o neprijatí ponúknutej záruky dôveryhodnej osoby.

11. Porušenie svojho práva na osobnú slobodu zaručeného čl. 5 ods. 4 dohovoru sťažovateľ odôvodňuje porušením požiadavky urýchlenosti rozhodovania o jeho žiadosti o prepustenie z väzby, namietajúc, že od podania jeho žiadosti o prepustenie z väzby do dňa doručenia namietaného uznesenia sťažovateľovi, resp. jeho obhajcovi uplynula doba štyridsaťjeden dní, ktorú považuje za neakceptovateľnú. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu súdne preskúmanie zákonnosti pozbavenia osobnej slobody kladie nároky (okrem iného) na rýchlosť tohto preskúmania. Rovnako to platí aj v prípade osobitného typu väzobného konania, predmetom ktorého je preskúmanie žiadosti o prepustenie z väzby a rozhodovanie o predĺžení. Ústavný súd v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou (v rámci ktorej sa zaoberal požiadavkou urýchlenosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie

z väzby z hľadiska čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a tiež z hľadiska čl. 5 ods. 4 dohovoru) už v minulosti uviedol, že jednotlivé lehoty sa z hľadiska požiadaviek neodkladnosti alebo urýchlenosti rozhodovania posudzujú podľa všetkých okolností prípadu. V zásade však požiadavke neodkladnosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby v zmysle čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, resp. čl. 5 ods. 4 dohovoru nezodpovedá lehota počítaná na mesiace, ale na týždne. Tejto požiadavke preto spravidla zodpovedá lehota konania nepresahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca (III. ÚS 255/03).

12. Hneď v úvode ústavný súd poznamenáva, že sa v zmysle petitu, ktorý sťažovateľ v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu formuloval a ktorým je ústavný súd viazaný, mohol zaoberať iba väzobným konaním o žiadosti sťažovateľa na druhom stupni, teda pred najvyšším súdom, keďže v petite sťažnosti sťažovateľ označil ako porušovateľa namietaných práv výlučne najvyšší súd. Z obsahu sťažnosti a jednotlivých príloh vyplýva, že od predloženia odôvodnenia sťažnosti prokurátora, ktorú tento podal proti prvostupňovému rozhodnutiu (odôvodnenie predložil prokurátor v určenej zákonnej lehote troch dní), teda od 8. januára 2018, keď bolo pre najvyšší súd reálne možné pristúpiť k rozhodovaniu o žiadosti sťažovateľa, do dňa doručenia namietaného uznesenia najvyššieho súdu obhajcovi sťažovateľa, teda do 6. februára 2018, uplynula doba dvadsaťdeväť dní.

13. V zmysle judikatúry citovanej v bode 11 odôvodnenia tohto uznesenia je doba nepresahujúca na jednom stupni konania lehotu jedného kalendárneho mesiaca z hľadiska záruk poskytovaných namietanými čl. 17 ods. 2 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru štandardne akceptovateľná. Tak ako to vyplýva z predchádzajúceho bodu rozhodnutia v posudzovanom prípade sťažovateľa, skutočná dĺžka druhostupňového väzobného konania odporúčanú lehotu jedného mesiaca nepresiahla. Vzhľadom na uvedené ústavný súd kvalifikuje sťažnosť sťažovateľa v označenej časti ako zjavne neopodstatnenú.

14. Sťažovateľ považuje namietané uznesenie najvyššieho súdu za svojvoľné a arbitrárne, tvrdiac, že sa najvyšší súd vôbec nevysporiadal s jeho relevantnými námietkami prezentovanými v uplatnenej žiadosti o prepustenie z väzby, s ktorými sťažovateľ súčasne oboznámil aj ústavný súd.

15. Ústavná ochrana základných práv a slobôd, ako aj ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z príslušnej medzinárodnej zmluvy je rozdelená medzi všeobecné súdy a ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity vyplývajúcim z čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sú všeobecné súdy primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ako aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy). Ústavný súd preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne závery všeobecného súdu tak môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01, II. ÚS 67/04).

16. Ústavný súd teda zdôrazňuje, že pri posúdení namietaného uznesenia najvyššieho súdu jeho úlohou nebolo preskúmať správnosť skutkových a právnych záverov, o ktoré najvyšší súd oprel svoje rozhodnutie, resp. odpovedať na otázku, či malo, resp. nemalo byť žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby vyhovené. Úloha ústavného súdu sa v danom prípade obmedzila na posúdenie otázky, či sa najvyšší súd s právne relevantnou argumentáciou sťažovateľa vysporiadal adekvátne a preskúmateľne a či je tak odôvodnenie jeho rozhodnutia ústavnoprávne akceptovateľné.

17. Najvyšší súd v namietanom uznesení pri preskúmaní napadnutého rozhodnutia špecializovaného trestného súdu posudzoval splnenie jednak formálnych, ako aj materiálnych podmienok väzby sťažovateľa. V intenciách námietok sťažovateľa obsiahnutých v žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu najvyšší súd k splneniu hmotnoprávných predpokladov väzby, a síce že zistené skutočnosti nasvedčujúce tomu, že skutky, pre ktoré je trestné stíhanie vedené, boli spáchané, majú znaky trestného činu a existuje dôvodné podozrenie, že ich spáchal sťažovateľ (ako aj ostatní spoluobvinení),

poukázal na vykonané dokazovanie („Zo spisov je zrejmé, že orgány prípravného konania od vznesenia obvinenia vykonali procesné úkony, na ktoré je v napadnutom uznesení poukázané. Okrem toho tieto orgány vykonali domové prehliadky a prehliadky iných priestorov, vydanie vecí, zvukové záznamy telekomunikačnej prevádzky a ich prepisy, výsluchy obvinených a znalecké posudky, bankové výpisy, elektronické kontrolné výkazy od viacerých spoločností, previerky fyzických a právnických osôb, rámcové zmluvy o poskytovaní služieb, faktúry, objednávky, správy od finančného riaditeľstva prehľad vzťahov a finančných tokov medzi spoločnosťami.“), ako aj na výsledky daňových kontrol vykonaných príslušnými daňovými orgánmi. V nadväznosti na uvedené najvyšší súd uviedol, že „dospel k záveru, že dôkazy založené v spise preukazujú aj v tomto štádiu trestného konania také zistené skutočnosti, ktoré nasvedčujú tomu, že skutky, pre ktoré bolo začaté trestné stíhanie, boli spáchané, majú znaky trestných činov a sú dôvody na podozrenie, že tieto skutky mali spáchať aj obvinení [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]“. Najvyšší súd teda skonštatoval, že dôkazy vykonané orgánmi činnými v trestnom konaní jasne prezentujú dôkaznú situáciu v rozsahu podporujúcom splnenie príslušného aspektu materiálnych podmienok väzby.

18. V rámci posúdenia splnenia ďalšieho z aspektov hmotnoprávných podmienok väzby poukázal najvyšší súd na skutočnosti, ktoré podľa jeho názoru u sťažovateľa (ako aj u ostatných spoluobvinených) opodstatňujú dôvodnú obavu z pokračovania v trestnej činnosti. Najvyšší súd tu poukázal na osobitné okolnosti vyšetrovanej trestnej činnosti, a to na jej organizovaný charakter, jej závažnosť, závažnosť spôsobeného následku, sofistikovanosť jej páchania, ako aj na dlhší časový rámeč jej páchania.

19. Vo vzťahu k dôvodom, ktoré viedli špecializovaný trestný súd k prepusteniu sťažovateľa z väzby na slobodu, bez skúmania existencie väzobných dôvodov najvyšší súd konštatoval, že toto formálne – procesné pochybenie „nemá podstatný vplyv na rozhodovanie o väzbe obvineného“. Najvyšší súd vyhodnotil uvedený postup špecializovaného trestného súdu ako nezákonný a takto dôvodil: „Najvyšší súd pripomína, že sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia zákon nepriznáva odkladný účinok. Orgány činné v trestnom konaní môžu preto pokračovať v trestnom konaní, aj keď uznesenie o vznesení obvinenia nenadobudlo právoplatnosť. To však neznamená, že

prokurátor s takýmto rozhodnutím môže neobmedzene vyčkávať, teda byť nečinný, pretože tým zasahuje do zásad spravodlivého procesu a do práva obvineného na obhajobu. Teraz namietany prietah konaní – rozhodovaní prokurátora, však nemá podstatný vplyv na rozhodovanie o väzbe obvineného.“

20. K záruke dôveryhodnej osoby, ktorou sťažovateľ navrhol nahradiť jeho väzbu, najvyšší súd uviedol, že *„Manželka obvineného nedáva dostatočnú záruku, keďže stíhaných skutkov sa mal obvinený dopustiť za trvania manželstva. Občianske združenie Nový film pôsobí v obdobnej oblasti, v akej sa mal obvinený dopustiť činnosti, za ktorú je stíhaný.“*

21. Vychádzajúc zo skutočností uvedených v bodoch 17 až 20 odôvodnenia tohto rozhodnutia je ústavný súd toho názoru, že najvyšší súd sa s otázkou naplnenia materiálnych podmienok väzby sťažovateľa vysporiadal náležite a preskúmateľne. V kontexte námietok sťažovateľa ústavný súd odkazuje na argumentáciu, ktorú prezentoval vo svojom rozhodnutí z 3. januára 2018 aj špecializovaný trestný súd (str. 16, štvrtý odsek). V danej fáze trestného konania pri rozhodovaní o väzbe sťažovateľa sa nerozhoduje jeho o vine, resp. nevine, ale posudzuje sa len to, či sú v danom štádiu trestného konania vo vzťahu k jeho osobe zistené skutočnosti dostatočne odôvodňujúce podozrenie zo spáchania skutkov vyšetovaných trestných činov. Hĺbkové hodnotenie dôkazov je vyhradené rozhodovaniu vo veci samej a nasleduje zásadne po ukončení dokazovania. Námietka sťažovateľa týkajúca sa prietahov pri rozhodovaní o jeho sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia, ktoré považuje za zásadnú prekážku obmedzenia jeho osobnej slobody väzbou, stratila podľa názoru ústavného súdu vo vzťahu k namietanému uzneseniu najvyššieho súdu, teda k rozhodovaniu v druhom stupni, akúkoľvek relevanciu. Ako už bolo povedané, nejde o rozhodovanie o vine, resp. nevine sťažovateľa, v hre je existencia dôvodného podozrenia. Navyše, v čase rozhodovania najvyššieho súdu sa súdom konštatovaná dôvodnosť podozrenia opierala o právoplatné uznesenie o vznesení obvinenia, keďže o zamietnutí predmetnej sťažnosti bolo prokurátorom rozhodnuté už 5. januára 2018. Argumentáciu sťažovateľa, v ktorej sa snaží spochybníť zákonnosť väzby tvrdením o nesprávnej metodike vyšetovania, ktorú zvolili orgány činné v trestnom konaní pri vyšetovaní jeho trestnej veci, ústavný súd hodnotí ako na prvý pohľad irelevantnú a účelovú, odporujúcu samotnému účelu Trestného poriadku, tak ako je formulovaný v § 1 citovaného zákona, podľa ktorého má viesť postup

orgánov činných v trestnom konaní v rámci príslušného trestného konania k náležitému zisteniu trestných činov. „V trestnej veci sťažovateľa, kde je predmetom vyšetrovania ekonomická trestná činnosť, je hlavná iniciatíva v rukách orgánov činných v trestnom konaní, nie príslušných daňových orgánov, postupnosť krokov dôkazného procesu, a teda metodiku vyšetrovania určujú orgány činné v trestnom konaní, ktoré sú pritom viazané povinnosťou dospieť v záverečnom procese dokazovania k zhromaždeniu dôkazov v kvalite spôsobilej objasniť trestnú činnosť. Pokiaľ ide o otázku proporcionality väzby sťažovateľa, teda či by nebolo možné dosiahnuť v jeho prípade účel sledovaný väzbou miernejším prostriedkom – ponúknutou zárukou dôveryhodnej osoby, ústavný súd sa nestotožňuje s názorom sťažovateľa, že posúdenie najvyššieho súdu v danej otázke je povrchné a formálne. Podľa názoru ústavného súdu je záver najvyššieho súdu síce stručný, avšak na prvý pohľad dostatočne výpovedný a zároveň logický.

22. Sťažovateľ v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu prezentuje aj špecifické námietky o porušení jeho práva na obhajobu, keď ako „*Obvinený nebol konfrontovaný s odposluchmi telekomunikačnej prevádzky, ktoré podľa vyšetrovacieho spisu podliehajú režimu utajenia (vid' utajovaná Príloha č. 8 zväzok 2 a utajovaná Príloha č. 1 zväzok 1, 2). Obhajcovi obvineného pri nahliadnutí do vyšetrovacieho spisu dňa 08.12.2017 nebolo rovnako umožnené nahliadnuť do utajovaných príloh vyšetrovacieho spisu.*“. V takomto postupe orgánov činných v trestnom konaní vidí sťažovateľ porušenie zásady rovnosti zbraní, a teda v konečnom dôsledku aj porušenie jeho základného práva zaručeného čl. 17 ods. 2 ústavy a jeho práva zaručeného čl. 5 ods. 4 dohovoru. Ústavný súd je toho názoru, že obmedzený prístup obvineného k určitým dôkazným materiálom tvoriacim súčasť vyšetrovacieho spisu, neznamená automaticky bez ďalšieho porušenia práva obvineného na obhajobu, resp. v prípade väzobného trestného stíhania základného práva zaručeného čl. 17 ods. 2 ústavy a práva zaručeného čl. 5 ods. 4 dohovoru. Takéto obmedzenie dočasného charakteru v počiatočnom štádiu trestného stíhania vedeného vo veci sťažovateľa je totiž vyvážené verejným záujmom na objasnení závažnej a rozsiahlej trestnej činnosti a v jeho kontexte záujmom na utajení určitých policajných metód a na efektívnom vedení vyšetrovania. Nemenej dôležitou okolnosťou podporujúcou takýto záver je skutočnosť, že predmetné utajené dokumenty nepredstavovali vo veci sťažovateľa jediný a výlučný dôkaz,

o ktorý by sa opieralo uznesenie o vznesení obvinenia, a z ktorého vychádzali súdy pri rozhodovaní o väzbe. Väzobné rozhodnutia v trestnej veci sťažovateľa totiž podrobne odkazujú na celý komplex iných dôkazov vytvárajúcich podľa názoru konajúcich súdov podklad pre dôvodnosť podozrenia ako jeden z materiálnych predpokladov väzby sťažovateľa. Ústavný súd je teda toho názoru, že označený postup orgánov činných v trestnom konaní za uvedených okolností nepredstavoval neodôvodnený zásah do práva sťažovateľa na obhajobu, a teda do jeho základného práva zaručeného čl. 17 ods. 2 ústavy a jeho práva zaručeného čl. 5 ods. 4 dohovoru (obdobne pozri rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Podeschi proti San Marínu, sťažnosť č. 66357/14).

23. Ďalšou osobitnou námietkou sťažovateľa, ktorú prezentuje v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu, je jeho tvrdenie, že *„od vzatia do väzby ani raz nevypovedal vo veci samej za prítomnosti obhajcu, hoci bol už 2,5 mesiaca vo väzbe a napriek tomu, že vyšetrovateľ vykonal v danej veci vyše 30 výsluchov spoluobvinených a napriek tomu, že v údajnej hierarchickej štruktúre obvinených figuruje na 4. pozícii“*. Ústavný súd bez toho, aby pristupoval k overeniu pravdivosti tohto tvrdenia sťažovateľa, poukazuje predovšetkým na to, že v danej veci je predmetom jeho prieskumu rozhodovanie o väzbe sťažovateľa, v rámci ktorého rozhodovania bol, tak ako to vyplýva z prvostupňového rozhodnutia špecializovaného trestného súdu z 3. januára 2018 (pozri s. 12, štvrtý odsek), sťažovateľ riadne vypočutý sudcom pre prípravné konanie v prítomnosti svojho obhajcu, keď mal možnosť, ktorú aj sťažovateľ využil, vyjadriť sa k jednej z materiálnych podmienok väzby, teda k dôvodnosti podozrenia zo spáchania vyšetrovaných trestných činov. Za okolností, keď ide o počiatočnú fázu trestného konania, ktorého predmetom vyšetrovania je rozsiahla trestná činnosť (101 skutkov a 63 obvinených), keď súčasne úkony vykonané v rámci označenej počiatočnej fázy v globále nasvedčujú plynulosti konania (pozri rozhodnutie špecializovaného trestného súdu z 3. januára 2018, s. 15, prvý odsek) a keď bol sťažovateľ pri rozhodovaní o jeho väzbe riadne vypočutý konajúcim súdom v prítomnosti svojho obhajcu, a to aj k otázke dôvodnosti podozrenia, sa ústavnému súdu nejaví sťažovateľovo tvrdenie ako také, ktoré by mohlo mať zásadný vplyv na posúdenie otázky ústavnosti rozhodovania o väzbe sťažovateľa.

24. Ústavný súd konštatuje, že právne závery najvyššieho súdu opierajúce sa o aplikáciu relevantnej právnej úpravy korešpondujú so skutkovými zisteniami, a tieto zistenia nie sú výsledkom svojvôle, ale komplexného zhodnotenia všetkých skutkových okolností významných pre rozhodovanie o väzobnej otázke. Ústavný súd je toho názoru, že najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia relevantným otázkam formulovaným sťažovateľom v uplatnenej žiadosti o prepustenie z väzby poskytol zrozumiteľnú a náležitú odpoveď.

25. Ústavný súd dospel k záveru, že účinky uplatnenej právomoci vo veci rozhodujúceho najvyššieho súdu v danom prípade sú zlučiteľné s obsahom sťažovateľom označených článkov ústavy a dohovoru (čl. 17 ods. 2 a čl. 50 ods. 3 ústavy, čl. 5 ods. 4 dohovoru), preto sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

26. S ohľadom na všetky uvedené závery bolo o sťažnosti sťažovateľa potrebné rozhodnúť tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. mája 2018